

Citiți lecția din manual: *Regimul politic democratic din 1989 până azi*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Revoluția din decembrie 1989

1. Cadrul internațional

- 1985 - politicile *Perestroika* (din limba rusă: „reformă”) și *Glasnost* (din limba rusă: „deschidere”, „transparență”) promovate de liderul U.R.S.S. Mihail Gorbaciov (1985-1991);
- 1989 - prăbușirea regimurilor comuniste din Europa Centrală și de Est: Polonia, Ungaria, Germania de Est (R.D.G.: Republica Democrată Germană), Bulgaria, Cehoslovacia și România.

2. Înlăturarea regimului comunist

- cauzele izbucnirii revoltei au fost următoarele:
 - a. Economice: industrie grea supradimensionată și neperformantă, agricultură subdezvoltată;
 - b. Sociale: raționalizarea alimentelor, suprimarea libertății de gândire, interzicerea contactelor cu străinii și cultul personalității cuplului Ceaușescu.

I. Timișoara:

- 16 decembrie 1989 - declanșatorul revoltei timișorene a fost evacuarea forțată a pastorului reformat Laszlo Tokes, un important critic la adresa regimului în mass media internațională;
- 17 decembrie - demonstrațiile de protest au fost reprimare de Securitate și armată ⇒ 122 de morți;
- 18-21 decembrie - demonstrații au preluat conducerea orașului, iar soldații s-au alăturat acestora ⇒ Timișoara a devenit primul oraș din România liber de comunism.

II. București:

- 21 decembrie 1989 - Ceaușescu, revenit dintr-o vizită diplomatică în Iran, a convocat un miting la București, scopul fiind condamnarea evenimentelor de la Timișoara;
- 21/22 decembrie, noaptea - s-a tras în populație și s-au făcut arestări;
- 22 decembrie:
 - a. Ceaușescu a organizat un al doilea miting, care s-a transformat într-o demonstrație anticomunistă;
 - b. Fuga cuplului Nicolae și Elena Ceaușescu, cu elicopterul la Târgoviște, unde a fost prins și arestat;
 - c. Manifestanții au ocupat sediul T.V.R. (televiziunea română), radioului și C.C. (Comitetul Central) al P.C.R. După preluarea controlului asupra T.V.R. Ion Caramitru și poetul Mircea Dinescu, în mijlocul mai multor revoluționari, s-au adresat telespectatorilor, anunțând fuga dictatorului;
 - d. Formarea C.F.S.N. (Consiliul Frontului Salvării Naționale), condus de Ion Iliescu, Petre Roman și Dumitru Mazilu, care a preluat conducerea statului (armata a trecut de partea revoluționarilor).
- 23-25 decembrie - au avut loc lupte înverșunate cu forțele loiale fostului regim: angajați ai forțelor de represie au intrat în acțiune, cu scopul de a crea panică și teroare.

III. Restul țării:

- 21-22 decembrie - evenimente similare cu cele desfășurate la Timișoara și București au avut loc în majoritatea orașelor mari din România: Arad, Sibiu, Brașov, Cluj-Napoca și Constanța.
- **25 decembrie** - a avut loc procesul cuplului Ceaușescu, acuzat de genocid, subminarea economiei naționale și pentru încercarea de a fugi din țară ⇒ la insistențele lui Ion Iliescu, Silviu Brucan și Gelu Voican Voiculescu, generalul Vasile Ionel, însărcinat cu organizarea procesului Ceaușescilor, i-a găsit vinovați pe inculpați de toate capetele de acuzare și i-a omorât în aceeași zi, prin împușcare cu plutonul de execuție.

3. Urmări

- înlăturarea dictaturii comuniste și revenirea la democrație ⇒ 1104 morți și 3321 răniți;
- constituirea statului de drept și trecerea la economia de piață.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=EJzQMMnaOgk>

<https://www.youtube.com/watch?v=xntDto5TX10>

<https://www.youtube.com/watch?v=EqGbxIS0O08>

Fișă de lucru: *Revoluția din decembrie 1989*

Citiți cu atenție textul de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

„(...) *Ca program, frontul propune următoarele:*

1. *Abandonarea rolului conducător al unui singur partid și statornicirea unui sistem democratic pluralist de guvernământ.*
2. *Organizarea de alegeri libere.*
3. *Separarea puterilor legislativă, executivă și judecătorească în stat și alegerea tuturor conducătorilor politici pentru unul sau, cel mult, două mandate. Nimeni nu mai poate pretinde puterea pe viață. (...)*
10. *Promovarea unei politici interne și externe subordonate nevoilor și intereselor dezvoltării ființei umane, respectului deplin al drepturilor și libertăților omului, inclusiv al dreptului de deplasare liberă.”*

(Proclamația către țară a Consiliului Frontului Salvării Naționale)

1. Precizați, pe baza textului, două măsuri prin care s-a prevăzut trecerea la un regim democratic în România.

2. Menționați, pe baza textului, o măsură menită a preveni instaurarea unei alte dictaturi.

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

BIBLIOGRAFIE:

1. Soare, Aurel Constantin, Cojocaru, Daniela Ana, Grozav, Gabriel, Pavelescu, Alina, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
2. Stoica, Stan (coordonator), Băluțoiu, Valentin, Becheru, Dragoș Sebastian, Bilcea, Valentina, Bondar, Ancuța, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura CD Press, București, 2020.
3. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Litera, București, 2020.
4. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
5. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
6. Guida, Francesco, *România în secolul XX*, Editura Cartier, Chișinău, 2019.
7. Guida, Francesco, *Cealaltă jumătate a Europei: de la Primul Război Mondial până în zilele noastre*, Editura Humanitas, București, 2023.
8. Deletant, Dennis, *România sub regimul comunist*, Editura Fundației Academia Civică, București, 2012.
9. Tismăneanu, Vladimir, *Stalinism pentru eternitate: o istorie politică a comunismului românesc*, Editura Polirom, Iași, 2005.
10. Cartianu, Grigore, *Sfârșitul Ceaușeștilor. Să mori împușcat ca un animal sălbatic*, Editura Adevărul Holding, București, 2010.

